

Záruky pôvodu elektriny z OZE a VÚ KVET

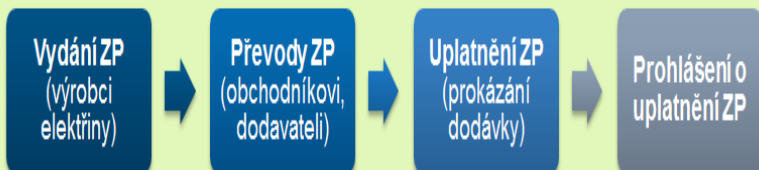
Jesenná konferencia SPX 2017

Čo sú záruky pôvodu a na čo sa používajú

Fyzický tok elektriny

Životní cyklus ZP

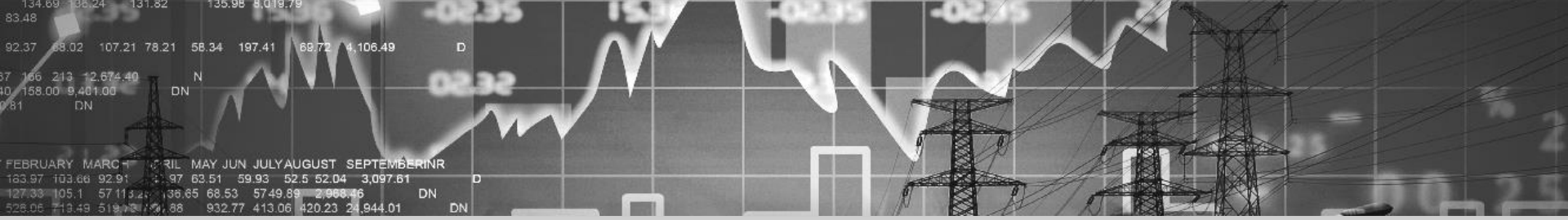

- Definuje Smernica 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie

„Členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby na žiadosť výrobcu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie bola vydaná záruka pôvodu, ktorá sa vzťahuje ku každej MWh „zelenej elektriny“ alebo elektriny z VÚ KVET“

- účelom záruk pôvodu je poskytnúť doklad koncovému spotrebiteľovi, že daný podiel alebo množstvo energie bolo vyrobené z obnoviteľných zdrojov
- záruky pôvodu je možné prenieť, a to aj medzi členskými štátmi
  - vydávanie, prenos aj rušenie sa realizuje elektronicky a to buď samostatne alebo spolu s fyzickým prevodom energie
  - záruka pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov sa môže stať predmetom zmluvného (obchodného) vzťahu

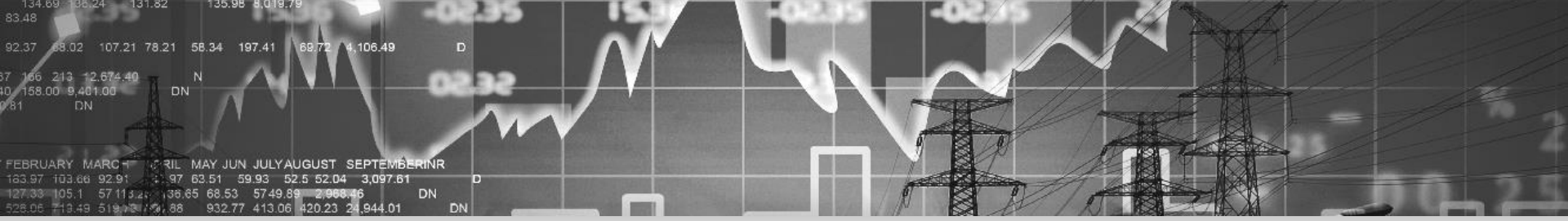
Zdroj: OTE

Čo záruka obsahuje

- zdroj energie, z ktorého bola energia vyrobená, a dátum začatia a ukončenia jej výroby
- základné údaje, miesto, typ a kapacitu zariadenia, v ktorom bola energia vyrobená
- či a do akej miery získalo zariadenie investičnú podporu, či a do akej miery získala energetická jednotka akúkoľvek inú podporu z národného systému podpory a o aký druh systému podpory ide
- dátum, kedy bolo zariadenie uvedené do prevádzky
- dátum a krajina vydania
- jedinečné identifikačné číslo

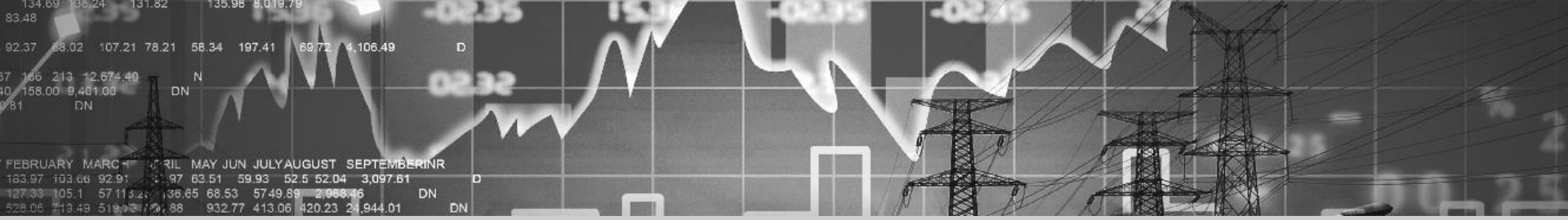

Súčasnú usporiadanie na Slovensku

Administrácia záruk pôvodu je podľa zákona č. 309/2009 Z.z. v kompetencii Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý :

- vydáva záruku pôvodu výrobcovi elektriny v elektronickej podobe
- záruky pôvodu eviduje v elektronickej databáze a
- vykonáva dohľad nad prevodom záruky pôvodu

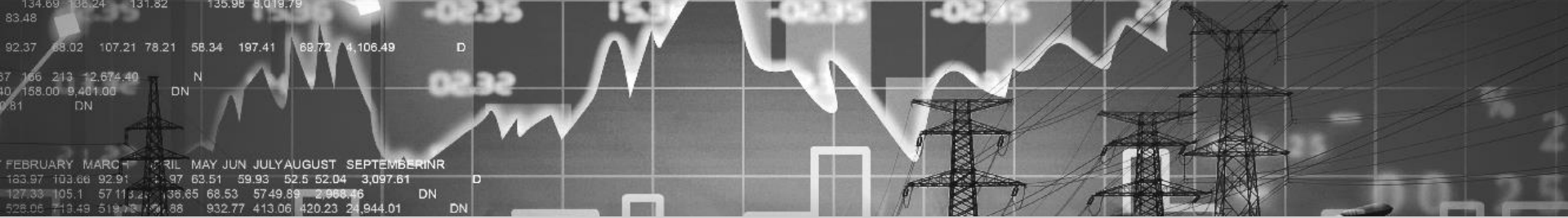

Hlavné nevýhody súčasného stavu

- administratíva v oblasti narábania so zárukami pôvodu je komplikovaná pre výrobcov a obchodníkov
- je administratívne zaťažujúca pre ÚRSO
- administratívne náročná pre zahraničné osoby
- uplatnenie záruk pôvodu je ťažko kontrolovateľné
- **riziko možného dvojitého započítania** záruk pôvodu elektriny v procese jej uplatnenia
- nevytvára podmienky pre členstvo v medzinárodných asociáciách umožňujúcich širšie uplatnenie
  - Slovensko má potenciál uplatniť relatívne veľké množstvo elektriny z vodných elektrární, ktoré nie sú podporované

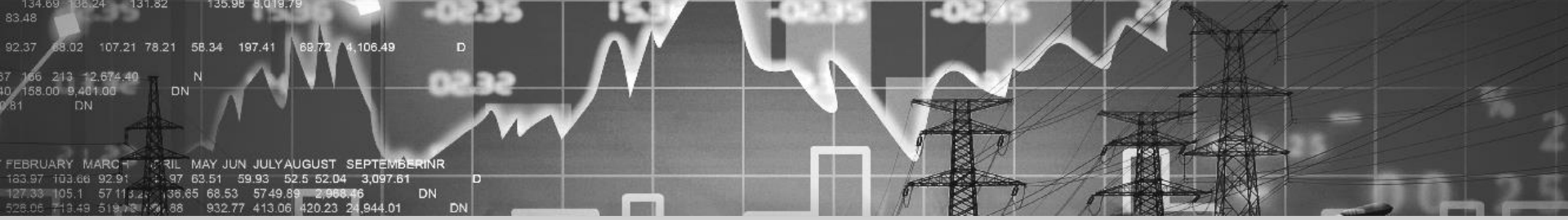
Príklad nastavenia systému z Českej republiky

Operátor trhu (OTE a.s.) prevádzkuje spôsobom umožňujúcim diaľkový prístup evidenciu záruk pôvodu, ktorá umožňuje elektronickým spôsobom:

- **vydanie** záruky pôvodu za elektrinu vyrobenú a dodanú do elektrizačnej sústavy
- **prevod** záruky pôvodu medzi výrobcami elektriny alebo obchodníkmi s elektrinou v rámci Českej republiky ako aj v inom členskom štáte
- **uplatnenie** záruky pôvodu pre preukázanie pôvodu elektriny vyrobenej a dodanej zákazníkovi v Českej republike
- **uznanie** záruky pôvodu vydannej v inom členskom štáte
- **vyradenie** záruky pôvodu z dôvodu uplynutia doby platnosti alebo chybného vydania na základe neúplných alebo nepravdivých informácií

Záruka pôvodu je po celú dobu svojho životného cyklu registrovaná na účtoch jej držiteľa

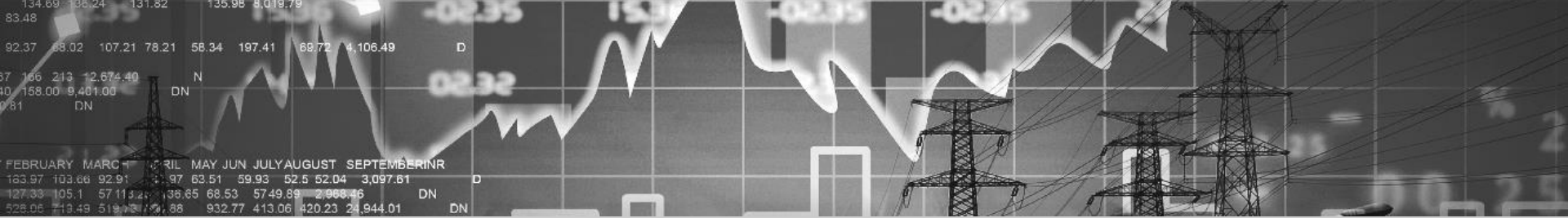

Štatistiky vydavateľa záruk pôvodu v ČR – OTE, a.s.

Typ transakcie	Počet ZP (2016)	Počet ZP (2017)
Vydání	655 850	1 869 154
Vnitrostátní převody	175 661	893 234
Mezinárodní příchozí převody	127 470	142 266
Mezinárodní odchozí převody	0	716 000
Uplatnění	1 493 210	1 021 344
Vyřazení z důvodu uplynutí platnosti	44 053	31 254

Zdroj: OTE

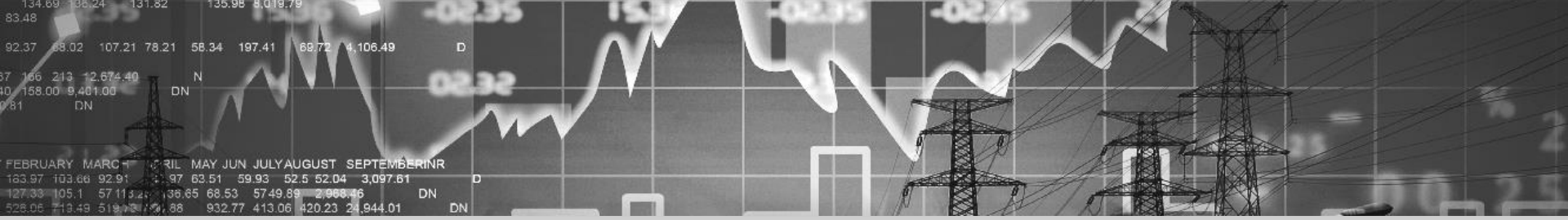

Štatistiky vydavateľa záruk pôvodu v ČR – OTE, a.s.

Zdroje energie	2013	2014	2015	2016
Obnovitelné zdroje – Celkem	5,68 %	10,95 %	11,77 %	10,11 %
- Sluneční	1,96 %	2,63 %	2,88 %	2,77 %
- Větrné	0,47 %	0,57 %	0,71 %	0,63 %
- Vodní	1,93 %	2,56 %	2,67 %	1,15 %
- Geotermální	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
- Biomasa	1,33 %	2,19 %	2,34 %	5,57 %
- Ostatní	0,00 %	2,99 %	3,17 %	0,00 %
Fosilní zdroje – Celkem	57,65 %	52,77 %	55,10 %	59,53 %
- Hnědé uhlí	40,71 %	41,27 %	42,15 %	43,91 %
- Černé uhlí	6,11 %	5,78 %	6,31 %	6,97 %
- Zemní plyn	8,30 %	5,52 %	6,41 %	8,40 %
- Ropa a ropné produkty	0,01 %	0,06 %	0,05 %	0,05 %
- Druhotné zdroje a ostatní	2,52 %	0,14 %	0,18 %	0,20 %
Jaderné zdroje – Celkem	36,67 %	36,28 %	33,13 %	30,36 %

Zdroj: OTE

Navrhované riešenie prostredníctvom OKTE

OKTE navrhuje prechod administrácie záruk pôvodu elektriny z úradu na IS OKTE

Predpoklady OKTE:

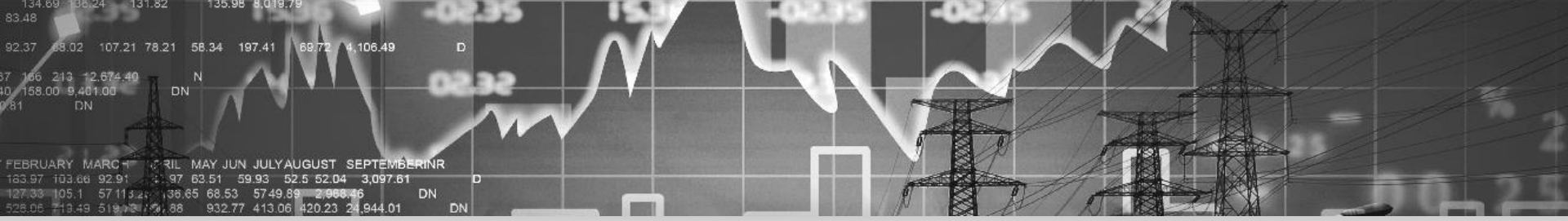
- vytvorený systém správy a zberu nameraných údajov, ktorý využívajú výrobcovia elektriny aj dodávatelia
- prevádzkuje obchodný systém organizátora krátkodobého trhu s elektrinou využívaný obchodníkmi s elektrinou

Tieto integrované systémy je možné ľahko rozšíriť o platformu evidencie a prevodu záruk pôvodu

Riešenie OKTE zahŕňa dve základné funkcionality:

1. Samotnú administráciu nakladania so zárukami pôvodu v modernej podobe (elektronické vydanie, prevody, uplatnenia,...) vrátane cezhraničnej prevoditeľnosti
2. Zostavenie a zverejnenie tzv. domáceho energetického mixu dodávky elektriny pre plnenie informačnej povinnosti dodávateľov voči odberateľom o zdrojovej skladbe elektriny

Metodológia stanovenia energetického mixu podľa AIB

- Association of Issuing Bodies (AIB, www.aib-net.org) – subjekty s kompetenciou vydávať a administrovať záruky pôvodu elektriny z OZE
  - od roku 2002 vyvíja, používa a ďalej šíri štandardy pre prácu so zárukami pôvodu, tzv. European Energy Certificate System (EECS)
  - uplatňuje sa jednotný prístup pre určovanie zvyškového energetického mixu ako národný energetický mix (tzv. Electricity Labelling)
  - stanovuje sa výrobný mix danej krajiny pre výrobu elektriny,
- **za elektrinu z OZE možno označiť iba taký podiel, ktorý zodpovedá objemu získaných záruk pôvodu = explicitne doložená výroba**
- predbežný národný energetický mix = atribúty čistej vyrobenej energie + importované atribúty zelenosti

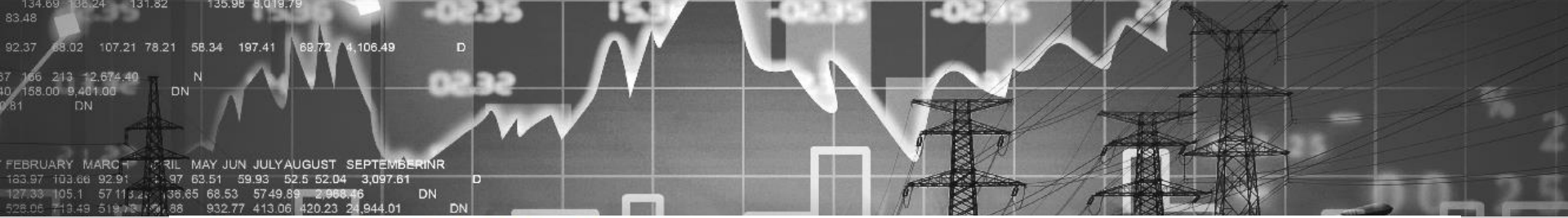
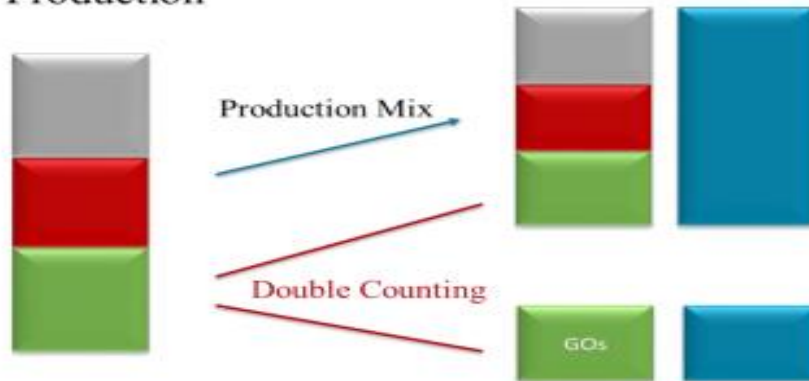
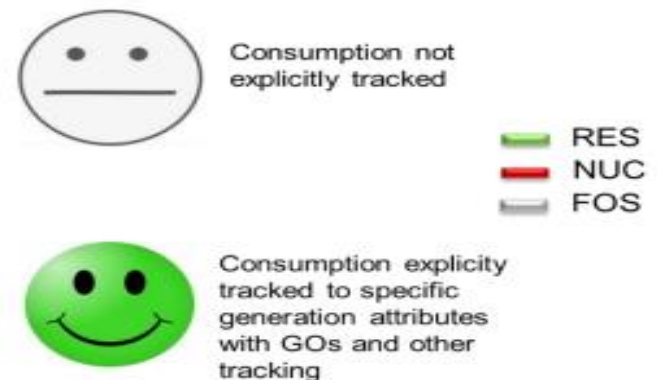
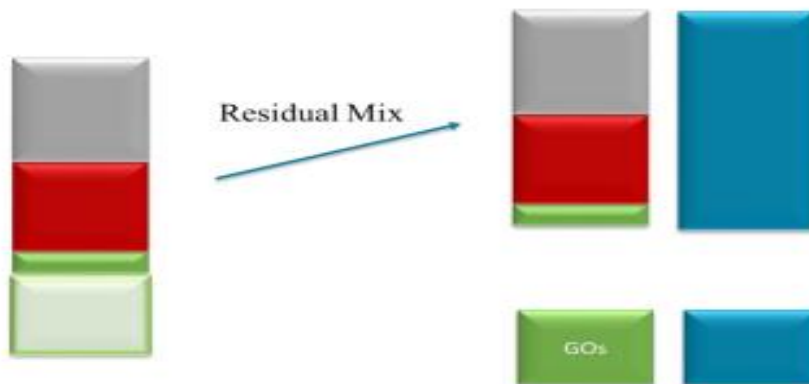
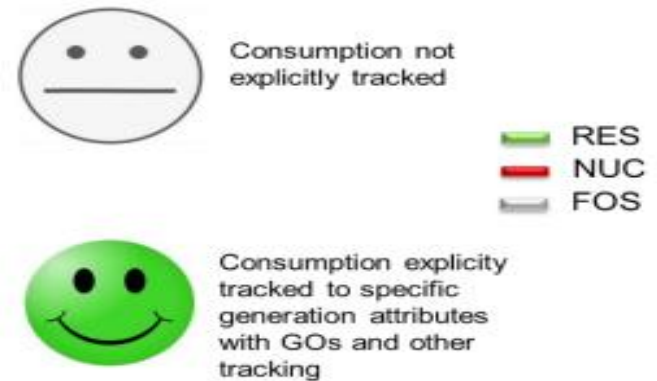

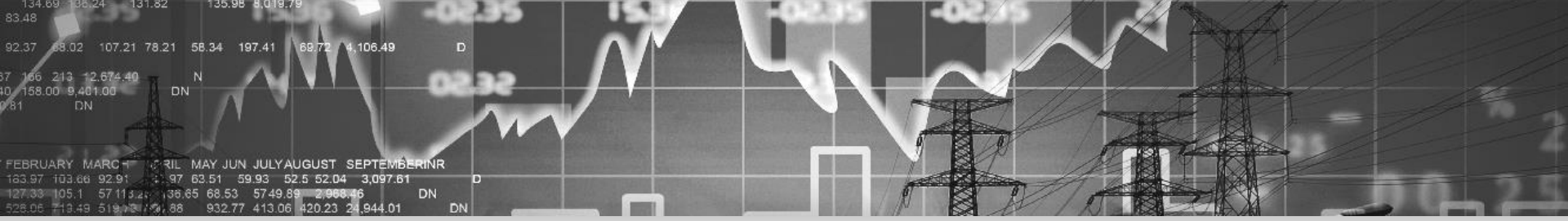
Figure 1 The idea of the residual mix

Production

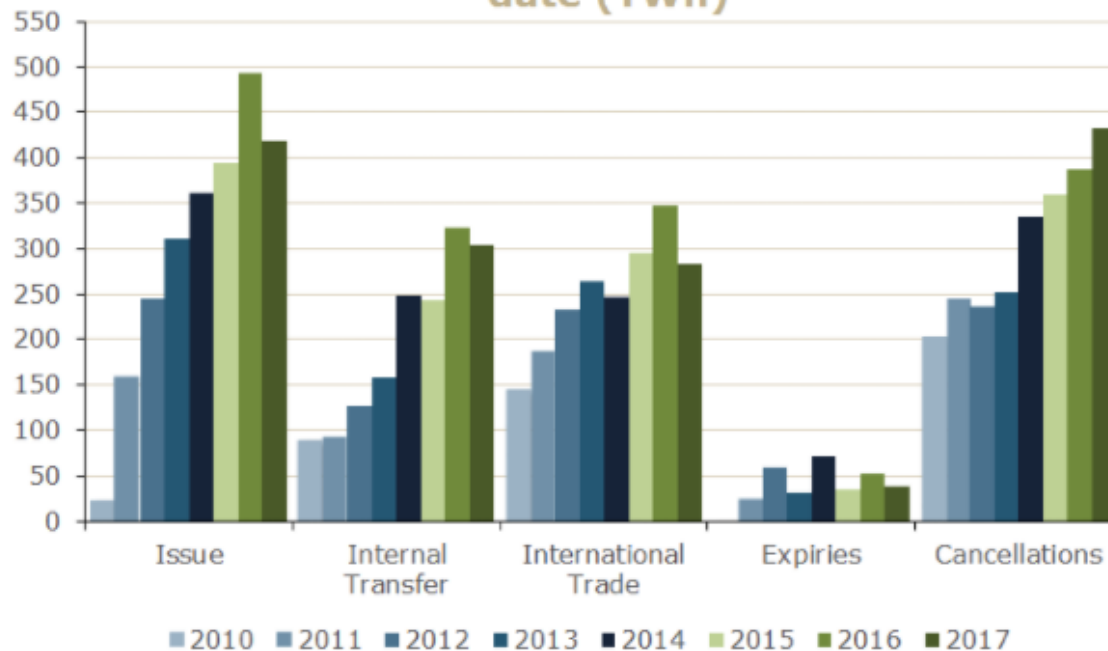
Consumption

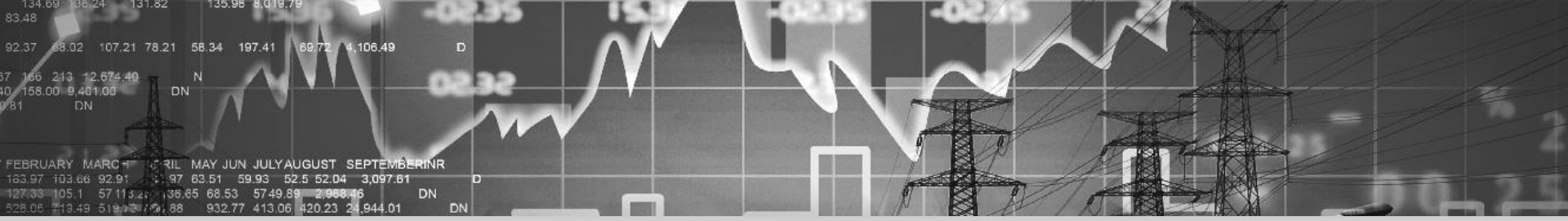

Štatistiky podľa AIB

Annual EECS transactions by transaction date (TWh)

Zdroj: AIB

Čo je pripravené

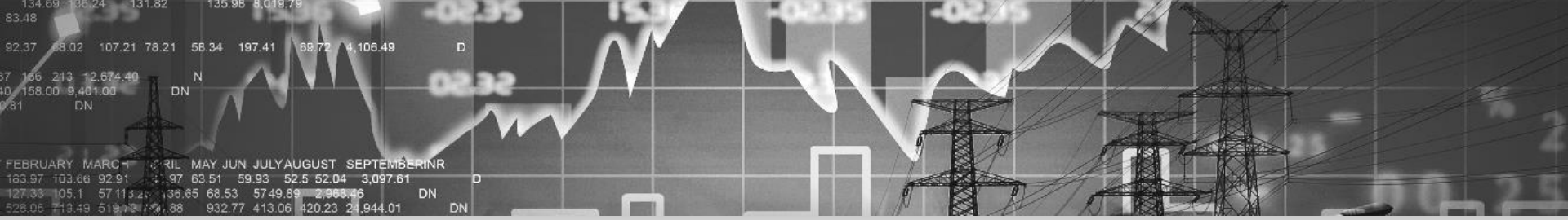
OKTE vypracovalo ucelený návrh zmien relevantných zákonných ustanovení, ktoré sú zosúladené s pripravovanou reformou systému evidencie a podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnou KVET (OKTE ako zúčtovateľ podpory)

Cieľom navrhovaných ustanovení v oblasti narábania so zárukami pôvodu a prevodu administrácie z ÚRSO na OKTE je:

- zjednodušenie administrácie prevodu záruk pôvodu
- zvýšenie kontroly dvojitého započítania záruk pôvodu
- vytvorenie podmienok pre prevod záruk z a do zahraničia
- vytvorenie a správa informácií o energetickom mixe v SR ako súčasť systému EÚ

Úrad by bol naďalej oprávnený vydávať podzákonnú úpravu obsahových náležitostí žiadosti o vydanie záruky pôvodu a náležitostí záruk pôvodu

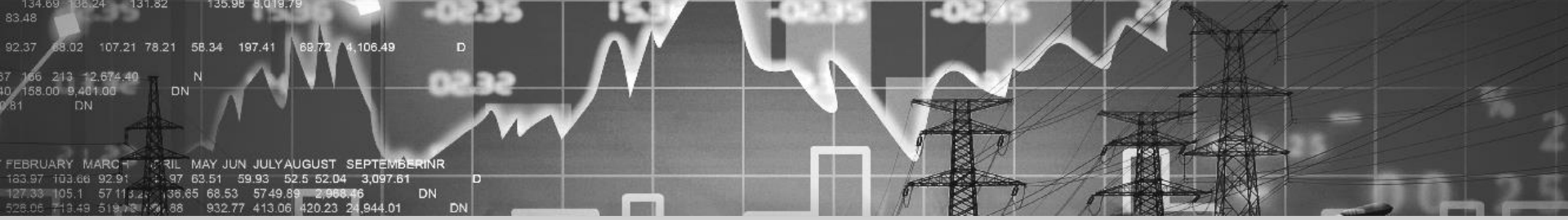

Rekapitulácia hlavných prínosov navrhovaných zmien pri nakladaní so zárukami pôvodu prostredníctvom systému OKTE

- ✓ Spresnenie spôsobu vydávania, evidencie, prevodu a vykazovania záruk pôvodu
- ✓ Odstránenie rizika dvojitého započítania záruk pôvodu
- ✓ Zlepšenie informovanosti koncového odberateľa
- ✓ Umožnenie prevodu záruky pôvodu medzi členskými štátmi EÚ
- ✓ Zjednodušenie komunikačných tokov pre výrobcov elektriny
- ✓ Zavedenie centralizovaného miesta pre zobchodovanie a prevody záruk pôvodu

Aktuálne a budúce kroky OKTE

- OKTE oslovilo ÚRSO a MH SR a komunikuje s nimi legislatívnu aj vecnú stránku návrhu
- Zmena systému je možná iba na základe zmeny zákona
- Opatrenie je vhodné prepojiť s celkovou reformou OZE na Slovensku
- OKTE je otvorené diskusii s účastníkmi trhu k návrhu nového systému nakladania so zárukami a výpočtu energetického mixu pre zákazníkov

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Mgr. Martin Sliva, PMP

Projektový koordinátor

OKTE, a.s.

Mlynské nivy 48 • 821 09 Bratislava

e-mail: martin.sliva@okte.sk